

Självsäkra slöjbärare tystar publiken

21 januari 2017 16:15

"Svenska Hijabis" är stark, men saknar litterära överraskningar, skriver Malena Forsare.

Det här är en recension. Analys och värderingar är skribentens egna.

Foto: Elin Berge

Svenska Hijabis, Inkonst Malmö 20/1

Manus och regi: America Vera-Zavala. Koreografi och ljuddesign: Paloma Madrid.

Ljusdesign: Mira Svanberg. Medverkande: Benin Al-Najjar, Maryam Dinar, Ruhani Islam, Sarah Ameziane, Shama Vafaipour.

Det är kanske orättvist att starta så här – men jag kan inte låta bli att inleda recensionen av America Vera-Zavalas ”Svenska Hijabis” med ett traumatiskt teaterminne. Det är en del år sedan som Vera-Zavala gästade Inkonst med föreställningen ”Etnoporr”. Då liksom nu bestod en del av publiken av skolklasser från Malmö. Då liksom nu handlade det om community-teater; en uppsökande scenkonstform där amatörer berättar egna historier på scenen, guidade av ett professionellt team. I fallet med Etnoporr brast föreställningen på flera punkter. En av skådespelarna blev hånad av publiken och eftersom hen spelade sig själv var det inte rollen som blev angripen. Oron i salongen var plågsam – mot slutet plockade en ung tjej öppet upp sin mobiltelefon, ringde en vän och bad om att bli hämtad därifrån.

Om Etnoporr vid just det här tillfället visade hur communityteater med sin dokumentära prägel ställer specifika krav på alla medverkande – och hur illa det i extrema fall kan gå – överraskar ”Svenska Hijabis” på omvänt sätt. De fem medverkande är unga kvinnor i tjugoårsåldern och bär alla slöja. Trots att 150 högstadieläver dunsar in i salongen framträder Benin, Maryam, Ruhani, Sara och Shama utan ett uns osäkerhet. Det här är America Vera-Zavalas regidebut, men jag tror inte att regin i sig förvandlat tjejerna till scenens fjärilar.

Inte heller tror jag att aktörerna alltid står lika redo att fäktas mot omgivningens fördomar och hårda epitet. Men detta är vad de vill göra nu: att med hijaben som en mjuk hjälm runt ansiktet bli vittne om sin egen kamp – att bära sitt eget starka huvuddukstecken som en krona istället för en bomb. Och den brunstiga publiken? De sitter faktiskt i långa stunder som ljus.

När ”Svenska Hijabis” är som bäst manar föreställningen fram bilden av ett Sverige där både kultur och samhälle bågvar av nya möten. Den enkla scenbilden får till exempel färg av tygsjok som breddas ut över golvet till tonerna av Evert Taubes ”Så länge skutan kan gå”. Till en rispig svensk vistradition tecknas ett böljande hav där en älskad mormor i slöja metar från en klippa. Mira Svanbergs stilfulla ljus är trogen scenens ansikten, men scannar också av publiken genom att blanda oss mitt i floden av rasistiska tillmälen: ”påskkärring, muslimhora!”

Ändå är "Svenska Hijabis" inte oproblematisksom dramatiskt bygge betraktat. Syftet handlar om att motverka stereotyper kring kvinnor som bär hijab. Starka scener finns, som när Sarah Ameziane berättar om sig själv som dottern till imamen i Katrineholm, alltmedan hon förbereder sig för en match i boxningsringen. Ett vikt styrkeprov skapar motstånd mot föreställningen om den kuvade muslimska kvinnan. Men som helhet saknar America Vera-Zavalas manus litterära överraskningsmoment.

Till slut måste man nog också betrakta det faktum att alla fem aktörer skildras som unga och säkra individer som mindre konstnärligt intressant, jämfört med om dagens kvinnor i slöja skildrats som ett större komplex. Jag vet ingenting om hur det är att bära hijab: inte hur det känns eller vilka bevekelsegrunder som ligger bakom. Vilka intressekonflikter och lager av betydelser som ärvts genom generationer kvinnor. Fördomarna däremot – och det är dessa som föreställningen fokuserar på – känner vi till. Och kränkningar i sig kan aldrig äga vare sig något djupt eller personligt.

 Dela artikeln

Kultur

✓ Följer

Scenrecensioner

Följ

Mer att läsa

Recension Nej, Megic Mike, det här är verkligen inte magiskt

2 okt 07:00

Han följer Malmö FF överallt – snart är han uppe i 200 raka matcher

MFF i mitt hjärta? · Igår 06:00

Madonnas stelopererade dans är det mest pinsamma just nu

Skamlistan · 2 okt 18:00

Nästa artikel under annonsen

